

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 326/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetího (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Mlyn Šurany, s.r.o.**, Klincová 37/B, Bratislava, IČO 34 139 079, zastúpenej Mgr. Martin Berec, advokát s.r.o., Miletičova 21, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/11/2021-1647 z 23. marca 2022 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/126/2022 z 31. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označenými rozhodnutiami všeobecných súdov. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/552/2015 proti žalovanej Českej spořitelni, a.s., Olbrachtova 1929/62, Praha, IČO 45 244 782, domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu – zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd rozsudkom č. k. 13C/552/2015-888 z 8. februára 2019 žalobe vyhovel s odôvodnením, že [REDACTED] ako konateľ sťažovateľky pri uzavretí záložnej a mandátnej zmluvy na majetok sťažovateľky konal v rozpore so svojimi oprávneniami, a tým aj v rozpore so zákonom, o čom musela žalovaná vedieť, keďže išlo o skutočnosti verejne dostupné z obchodného registra, resp. o nich pri zachovaní potrebnej bdelosti a starostlivosti pri ochrane svojich práv vedieť mohla a mala, a zároveň bolo jeho konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď v snahe uchrániť majetok svojich spoločností založil majetok sťažovateľky. Na základe odvolania žalovanej krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol. Krajský súd, vychádzajúc z § 133

Obchodného zákonníka stanovujúceho zodpovednosť spoločnosti za konanie jej štatutárneho orgánu, predovšetkým z jeho odseku 3, v zmysle ktorého akékoľvek obmedzenie konania štatutárneho orgánu je voči tretím osobám neúčinné, dospel k záveru, že konanie [REDAKOVANÉ] (podpísanie zmluvy o zriadení záložného práva) nie je možné vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi a také, ktoré by spôsobilo absolútnu neplatnosť posudzovanej zmluvy o zriadení záložného práva. Zdôraznil, že skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] nekonal v súlade so záujmami sťažovateľky, nespôsobuje absolútnu neplatnosť ním urobeného právneho úkonu, ale môže v súlade s §135a Obchodného zákonníka založiť zodpovednosť konateľa, ktorý nekonal s odbornou starostlivosťou alebo v súlade so záujmami spoločnosti, za škodu vzniknutú spoločnosti. Krajský súd posúdil aj vyčítané formálne nedostatky záložnej zmluvy, dospejúc k záveru, že záložná zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti, ktoré zákon pre platnosť tohto úkonu vyžaduje. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila, poukazujúc na § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 písm. a) CSP. Najvyšší súd podané dovolanie napadnutým rozsudkom zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Proti napadnutým rozhodnutiam podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že krajský súd v otázke výkladu platnosti záložnej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a pri posudzovaní konania [REDAKOVANÉ] neprípustne formalizovanou a zužujúcou interpretáciou právnej normy bez zohľadnenia všetkých okolností prípadu dospel k záverom, ktoré sú extrémne nespravodlivé, arbitrárne, vybočujúce z ústavných medzí a opomínajúce skutočný účel právnej normy, a tým zasahujúce do práv sťažovateľky garantovaných ústavou a dohovorom. Odvolací súd zároveň pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy skutkové zistenia, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania a ktoré sa týkajú okolností, za akých [REDAKOVANÉ] (hoci vo formálnom postavení konateľa sťažovateľky) podpísal záložnú zmluvu, a právne závery krajského súdu tak sú v extrémnom nesúlade so skutkovými zisteniami. Krajský súd ani najvyšší súd podľa sťažovateľky nepostupovali ústavne konformným spôsobom, keď v rozpore s účelom a so zmyslom § 39 Občianskeho zákonníka aplikovali toto ustanovenie formalistickým spôsobom, bez dostatočného odôvodnenia a zároveň nezohľadnili skutkové zistenia, ktoré v konaní vyšli najavo. Ich konaním tak bola sťažovateľke odopretá spravodlivá ochrana jej práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky zamietnuté.

5. V prvom rade ústavný súd uvádza, že sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti nesprávne označila napadnutý rozsudok krajského súdu spisovou značkou identifikujúcou napadnutý rozsudok najvyššieho súdu. Keďže z odôvodnenia ústavnej sťažnosti bolo bez pochybností možné vyvodit', ktorý rozsudok krajského súdu sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napáda, ústavný súd na odstránenie uvedeného formálneho nedostatku sťažovateľku nevyzýval.

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

6. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. napr. I. ÚS 603/2022).

7. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bol prípustný mimoriadny opravný prostriedok (dovolenie), ktorý sťažovateľka aj využila. Najvyšší súd sa dovolaním sťažovateľky zaoberal, jej dovolacie námietky preskúmal a následne vyhodnotil aj vecne. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že dovolací súd po podrobnom preskúmaní argumentácie sťažovateľky viažucej sa na prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie zamietol, keďže tvrdenú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP neidentifikoval. K námietke sťažovateľky o nevykonaní ňou navrhnutých dôkazov krajským súdom najvyšší súd poukázal na svoju judikatúru, v zmysle ktorej nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu (účastníka konania) možno odôvodniť len tromi dôvodmi (tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacím potenciálom, a nadbytočnosť dôkazu), a pokiaľ tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy garantujúcimi strane sporu právo na spravodlivý proces. V danom prípade poukázal na to, že krajský súd si splnil povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie nevykonať navrhovaný dôkaz, keď v bode 16.2.1 svojho rozsudku náležitým spôsobom vysvetlil, prečo nevyhovel dôkaznému návrhu sťažovateľky. Najvyšší súd vyslovil, že vykonanie dôkazov navrhnutých sťažovateľkou by právny záver krajského súdu, ktorý ho viedol k zamietnutiu žaloby, neovplyvnilo. K námietke zmätočného a chaotického odôvodnenia rozsudku krajského súdu najvyšší súd uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa sťažovateľka domáhala, čo navrhovala, z ktorých osvedčených skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu, s ktorým sa nestotožnil. V odôvodnení odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, a prijaté rozhodnutie primerane vysvetlil. Najvyšší súd uzavrel, že obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie sťažovateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu, keď podrobne popísal konanie pred súdom prvého stupňa, obsah odvolania a poskytol vyčerpávajúcu odpoveď na záver o zamietnutí žaloby.

8. Dovolenia argumentácia sťažovateľky sa v prevažnej miere prekrýva s jej sťažnostnou argumentáciou v konaní pred ústavným súdom (zmätočnosť a chaotickosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu, nevysporiadanie sa s argumentmi sťažovateľky a ňou predloženými dôkazmi, nevykonanie dôkazov navrhovaných sťažovateľkou a odchýlenie sa od ustálenej judikatúry). Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľkou vznesenými dovolacími námietkami zaoberal a rozhodol o nich, nie je vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu daná

prieskumná právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 503/2021, I. ÚS 411/2022, I. ÚS 150/2023).

9. V nadväznosti na námietku arbitrárnosti prijatých záverov krajského súdu v otázke platnosti záložnej zmluvy a posúdenia konania bývalého konateľka sťažovateľky ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v prípade, ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol účinne predniesť, avšak nepredniesol ju v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol pre jej neprípustnosť.

10. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva, že by sťažovateľka v podanom dovolaní uplatnila dôvod arbitrárneho právneho posúdenia veci v načrtnutej otázke a ani v ústavnej sťažnosti sťažovateľka netvrdila, že by tento dôvod v rámci dovolacieho konania uplatnila a najvyšší súd sa ním nezaoberal. Ústavný súd preto konštatuje, že námietku arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu sťažovateľka uviedla prvýkrát až vo svojej ústavnej sťažnosti. S ohľadom na princíp subsidiarity nemôže sťažovateľka za tejto situácie účinne namietať porušenie ňou označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, pretože námietku arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu mohla a mala predniesť už v dovolacom konaní.

III.2. K napadnutému rozsudku najvyššieho súdu:

11. Vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd považuje za dôležité zdôrazniť, že sťažovateľka neuvádza žiadne konkrétne argumenty svedčiace o tom, že rozsudok najvyššieho súdu by mal predstavovať neoprávnený zásah do jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čiže do jej práva na spravodlivý proces. Sťažovateľka v rámci svojich tvrdení uvedených v ústavnej sťažnosti v zásade nerozlišuje medzi jednotlivými napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ale vyjadruje všeobecnú nespokojnosť s výsledkom príslušného súdneho konania a spoločne krajskému súdu a najvyššiemu súdu vyčíta ústavne nekonformný spôsob aplikácie § 39 Občianskeho zákonníka bez dostatočného odôvodnenia a zohľadnenia skutkových zistení, ktoré v konaní vyšli najavo, čím jej mala byť odopretá spravodlivá ochrana jej práv.

12. Čo sa týka samotného rozsudku najvyššieho súdu, najvyšší súd sa v ňom postupne zaoberal oboma dovolacími dôvodmi, ktoré v dovolaní sťažovateľka uplatnila, teda dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

13. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý sťažovateľka videla v porušení § 178 ods. 2 CSP, keď odvolací súd vykonal 2. marca 2022 pojednávanie napriek tomu, že sťažovateľka nemala dodržanú lehotu najmenej 5 dní na prípravu, v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu a nevykonaní sťažovateľkou navrhnutých dôkazov, sa najvyšší súd podrobne a vyčerpávajúco vyjadril v bodoch 6 až 9 napadnutého rozsudku,

ktoré ústavný súd nepovažuje na tomto mieste za účelné rekapitulovať (pozri k tomu aj bod 6 tohto uznesenia).

14. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (nesprávne právne posúdenie pri riešení právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), ktorý sťažovateľka videla v tom, že v podaní zo 7. februára 2022 poukázala na rozsiahlu judikatúru posudzovania dobrých mravov v nadväznosti na neplatnosť zmlúv, pričom krajský súd sa mal so všetkými jej tvrdeniami a predloženými dôkazmi vysporiadať, najvyšší súd uviedol, že sťažovateľka v podanom dovolaní neformulovala žiadnu právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, čo je podmienkou na uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Odkaz na početnú judikatúru týkajúcu sa neplatnosti zmlúv pritom označil za nespĺňajúci znaky právnej otázky, od ktorej riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a v ktorej riešení sa odvolací súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyšší súd zároveň dodal, že samotná skutočnosť, že sťažovateľka sa nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu a polemizuje s nimi, nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

15. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že úlohou najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nebolo podrobne skúmať skutkový stav a všetky skutočnosti tvrdené sťažovateľkou, ale, naopak, posúdiť, či v dotknutom prípade boli dané dovolacie dôvody predpokladané v § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Túto úlohu si najvyšší súd nepochybne splnil, keď zamietnutie dovolania podrobne odôvodnil.

16. Z obsahu a zo systematiky ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd má pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania posúdiť aj to, či tento návrh, v intenciách skúmaného prípadu ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, spĺňa náležitosti ustanovené zákonom.

17. Vo vzťahu k splneniu náležitostí ustanovených zákonom ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ musí vymedziť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, a to nielen prostredníctvom označenia príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (mutatis mutandis IV. ÚS 162/2019 alebo I. ÚS 185/2021), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

18. Ústavný súd pripomína, že v zmysle § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde musí ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 zákona o ústavnom súde obsahovať aj „konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd“. Ako však už ústavný súd v tomto uznesení uviedol, podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky, osobitne vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu, je v zásade len strohé tvrdenie o tom, že rozsudkom najvyššieho súdu jej bola odopretá spravodlivá ochrana jej práv, čo má byť aj dôvodom porušenia práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Takéto odôvodnenie ústavnej sťažnosti však nemožno považovať za také, ktoré by spĺňalo podmienky § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Na tomto mieste ústavný súd dopĺňa, že sťažovateľka najvyššiemu súdu vyčíta aj nesprávnu aplikáciu § 39 Občianskeho zákonníka, avšak táto námietka nie je relevantná, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že najvyšší súd sa interpretáciou a aplikáciou predmetnej právnej normy z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nezaoberal. Uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu v tomto smere bránila absencia vymedzenia

právnej otázky riešenej odvolacím súdom. Keďže ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na jeho kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona o ústavnom súde totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu na začatie konania, avšak nie samotnej podstaty návrhu (mutatis mutandis I. ÚS 155/2019, III. ÚS 87/2019 či II. ÚS 423/2011). Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti je potrebné v zmysle § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde už v rámci predbežného prerokovania odmietnuť, keďže nemá náležitosti ustanovené zákonom.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu